

FNA (Fine needle aspiration)

Prethodno je neophodno pripremiti površinu ispod koje se nalazi masa, koju je neophodno citološki ispitati.

Dlaku obrijati, a potom površinu kože dezinfikovati alkoholom. U slučaju kada se radio penetraciji abdomena, toraksa ili zglobova, savetuje se hirurški pristup dezinfekciji (jod, hlorheksidin, alkohol).

Igle br 21 ili 23 sa špricem. Vrhom igle se penetriraju koža i masa. Špric je bez vazduha.

Nakon toga se povlačenjem šprica stvara vakum, koji treba da usisa ćelije u iglu. **MASA NE TREBA DA SE POJAVI U KONUSU ŠPRICA.** Na ovaj način se mogu uzeti sa više mesta. Igla se izvuče tako da vrh ostane pod kožom i nakon toga aplikuje u različitim smerovima, sa povlačenjem šprica.

Špric osloboditi vakuma, izvući iglu i odvojiti špric od igle. Špric napuniti vazduhom, vratiti iglu na konus šprica i izduvat sadržaj igle na jedan kraj čiste mikroskopske pločice. Napraviti razmaz drugom pločicom na sličan način kao i krvni razmaz. Pokušati sa što manjim pritiskom, kako ćelije ne bi stradale. Preparat označiti istom oznakom koja prati formular.

Potencijalna komplikacija: penetracija krvnog suda. U tom slučaju ponoviti uzorkovanje sa udaljenog mesta u masi.

Kutana citologija

Postoje 4 osnovna načina uzimanja uzorka u dermatologiji:

1. **Štapićem sa vatom** – na ovaj način se uzima uzorak za citološku analizu iz spoljašnjeg ušnog kanala, sa suvih površinskih lezija, interdigitalnih prostora i sl. Vatu prethodno navlažiti a zatim uzeti uzorak iz dubljih delova ušnog kanala ili trljati preko površine lezije. Nakon toga, štapić rotirati preko mikroskopske pločice nekoliko puta. Sve to osušiti na vazduhu ili fiksirati na plameniku.
2. **Otisak** – Na ovaj jednostavan način se uzorkuju vlažne lezije, pustule, makule, plakovi... Potrebno je prvo istiskuti sadržaj iz ovih promena na koži nakon čega se mikroskopskom pločicom direktno pritiska dato mesto. Suši se na vazduhu ili pod plamenikom.
3. **Skarifikacija** – Ova metoda je poželjna kod pregleda dubljih slojeva kraste, dna vezikule... Vršiti se uz pomoć oštne kašike ili skalpela .
4. **Aspiracija iglom i brizgalicom (Fine needle aspiration)** – Na ovaj način se uzimaju uzorci iz nodula, cista, vezikula, pustula... Nakon aspiracije uzorak se nanosi na mikroskopsku pločicu i pravi razmaz uz pomoć druge pločice ili samom iglom. Vidi FNA u priručniku...

